

Sundhedsfremme, evidens og evaluering

Sund By Netværket

Temadag om Dokumentation og Evaluering

2. November 2016

Professor Peter Dahler-Larsen

Institut for Statskundskab, KU

Efterspørgsel efter viden om EFFEKT

- I 2001 var det tema, som socialcheferne i kommunerne helst ville have belyst i evaluering: EFFEKT
- I 2014 var det tema, som socialcheferne i kommunerne helst ville have belyst i evaluering: EFFEKT

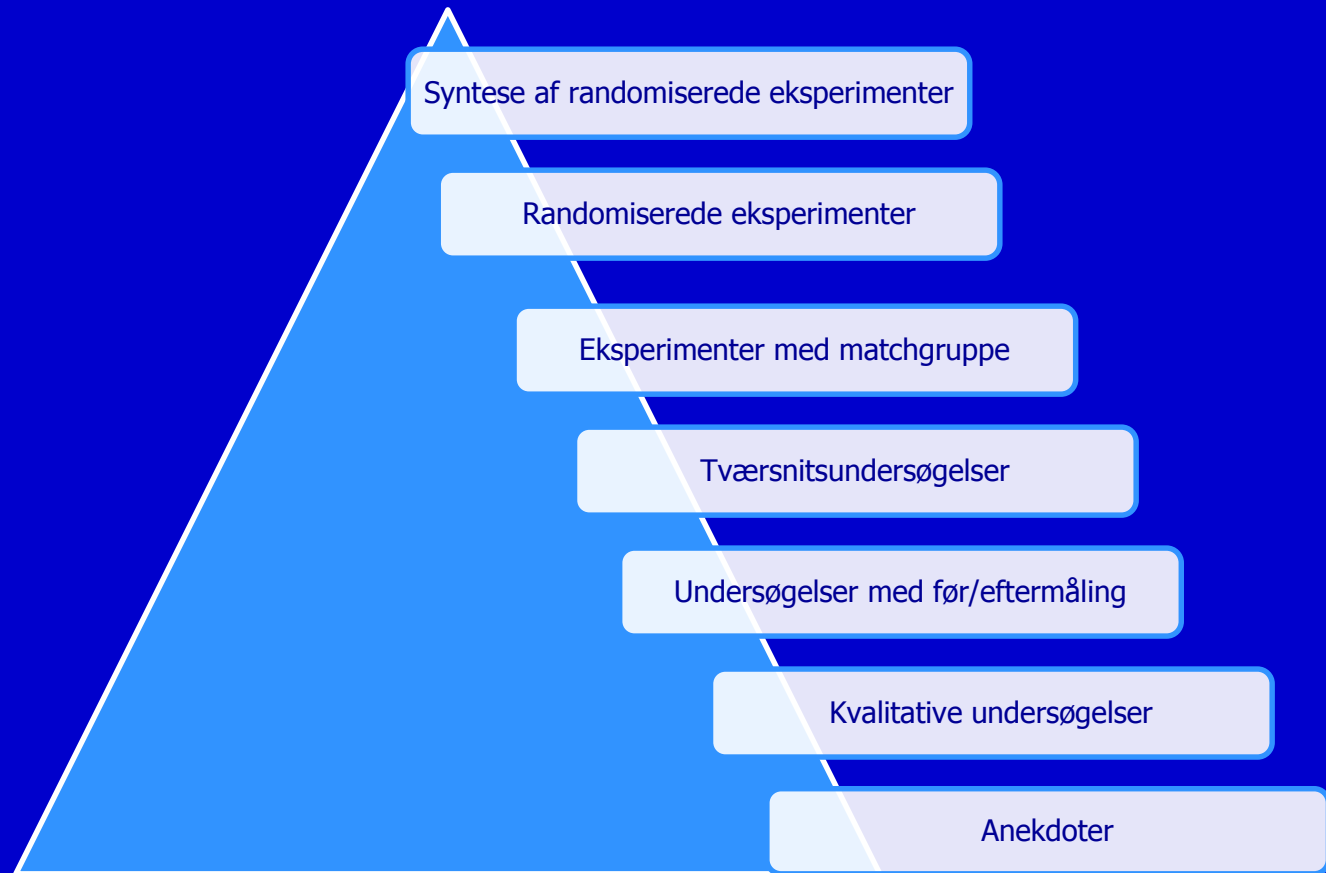

Disposition

- Evidensidealet
- Problemer ved evidensidealet
- Ledetråde til at gøre det bedre

“Evidenshierarkiet”

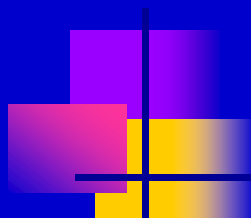

Ekspérimentelt design: Forudsætninger

- Standardiseret problem
- Standardiseret indsats
- Isolering af indsats fra kontekst
- Kontrolgruppe
- Klarhed/enighed om resultatkriterier
- Evaluator med ind tidligt

Effekt af innovation: Evalueringens Bermudatrekant

Effektspørgsmål

Evalueringsdesign

Indsatsen som den
udfolder sig i
virkeligheden

Konsekvenser

- Misrepræsentation af design
- Ulige fordeling af de økonomiske og praktiske muligheder for at skaffe "evidens"
- Perfekt effektevaluering er umulig, derfor slet ingen

Hvad evalueringsrapporten siger

- Metodeproblemer gør, at vi ikke kan konkludere sikkert om effekt
- Det er også for tidligt
- En god proces er sat i gang
- Effekten kommer senere

Hvad der siges i projektevalueringens skyllerum

- Vi ved godt, projektets effekt var overdrevet i starten, men det var for at få penge
- Det var ikke mig, der skrev projektbeskrivelsen
- Må vi skrive, hvad der er sket, hvis vi ikke kan effektevaluere det?
- Du må jo forstå, vi lever i en politisk ledet organisation

Effekt af innovation: Evalueringens Bermudatrekant

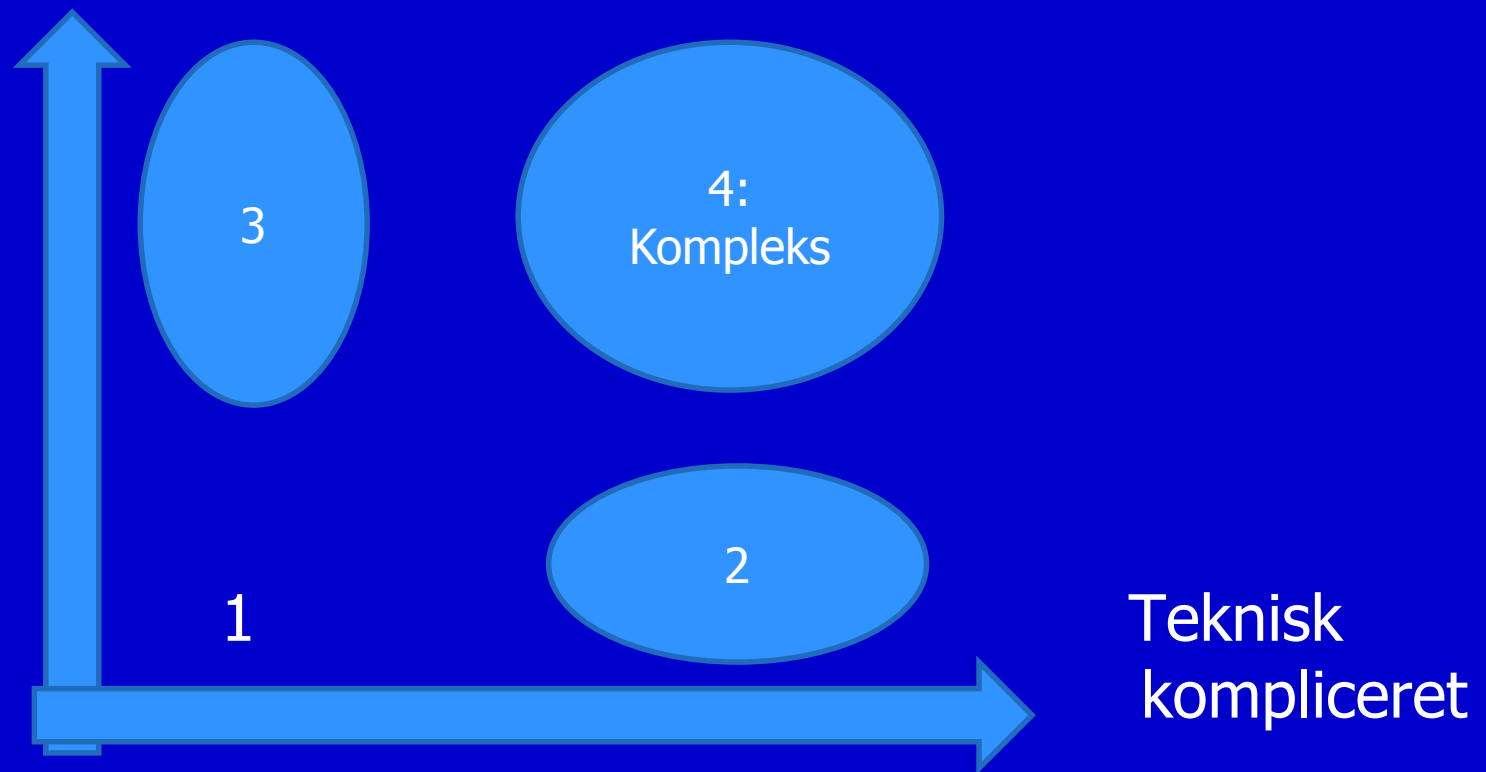
Effektspørgsmål

Indsatsen som den
udfolder sig i
virkeligheden

Evalueringsdesign

Komplekse interventioner

Socialt kompliceret

Andre interventioner

- Simple indsatser uden kontrolgruppe
- Vi forandrer samarbejde og organisering (lille N)

Ledetråde

- Få evaluering ombord tidligt
- Vær specifik angående hvilket problem som skal løses
- Brug projektets hovedide som ressource i evalueringsarbejdet
- Kvalificér evalueringskriterier
- Forbered evalueringens anvendelse

Med evaluering tidligt kan man

- Få bedre og skarpere evalueringsformer at vælge imellem
- Blive klar på evalueringskriterier, der er værd at sigte efter
- Medvirke til, at evaluering bliver brugt undervejs

Vær specifik på, hvilket problem, der skal løses

- Undgå hospitalsindlæggelser eller undgå uhensigtsmæssige hospitalsindlæggelser
- Sundhedsfremme...:
- Patientsikkerhed...:

Brug projektets hovedide som ressource i evalueringen

- Virkningsevaluering: Programteori: begrundede forestillinger om, hvad der virker og hvorfor

Pædagogisk
indsats for
mobbeofre

Mobbeofre ved
hvordan man
siger fra

Mobbeofre siger
fra i konkrete
situationer

Pædagogisk
indsats for
mobbere

Mobbere lærer
at høre et nej

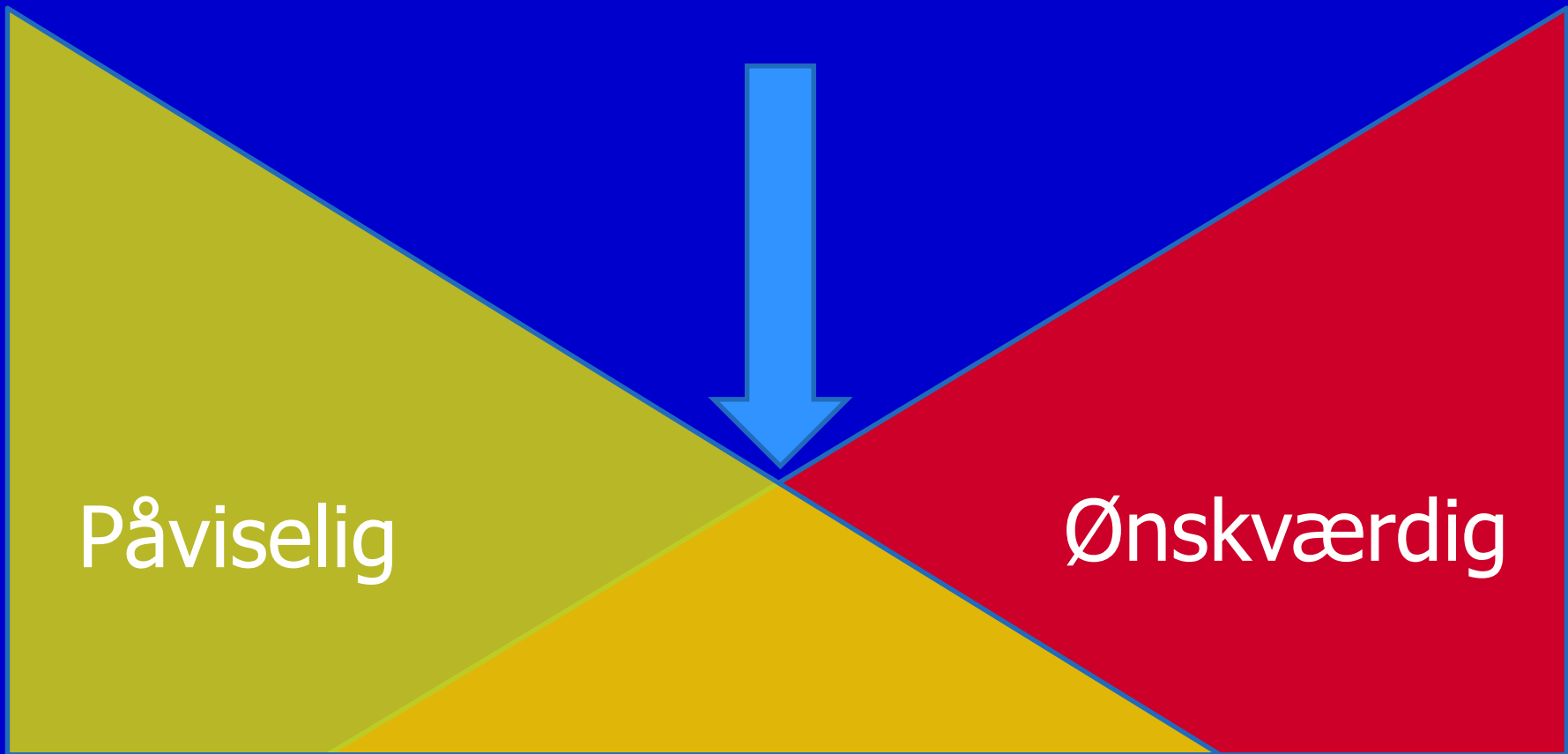
Mobbere
stopper når der
bliver sagt fra

Kvalificer evalueringskriterier

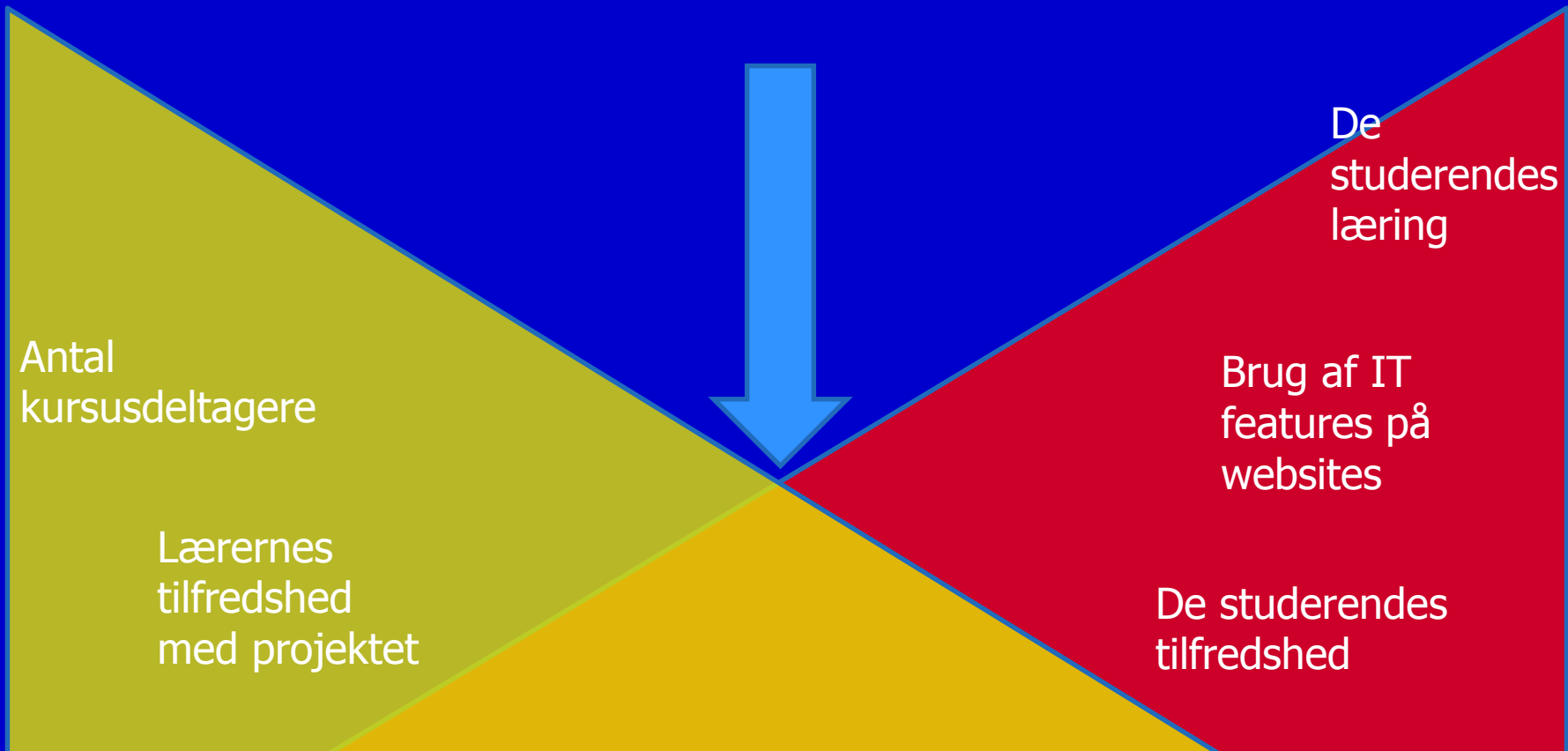
- Tegn på proces undervejs
 - Nødvendige?
 - Specifikke?
- Kvalificerede outcomekriterier:
 - EGA: Reducerer sygedage pga belastningsskader
 - Rygtræning: muskelstyrke, funktionsevne, færre skader; ikke smerter
 - Som regel ikke livskvalitet

Effekt ligger i et kompromis

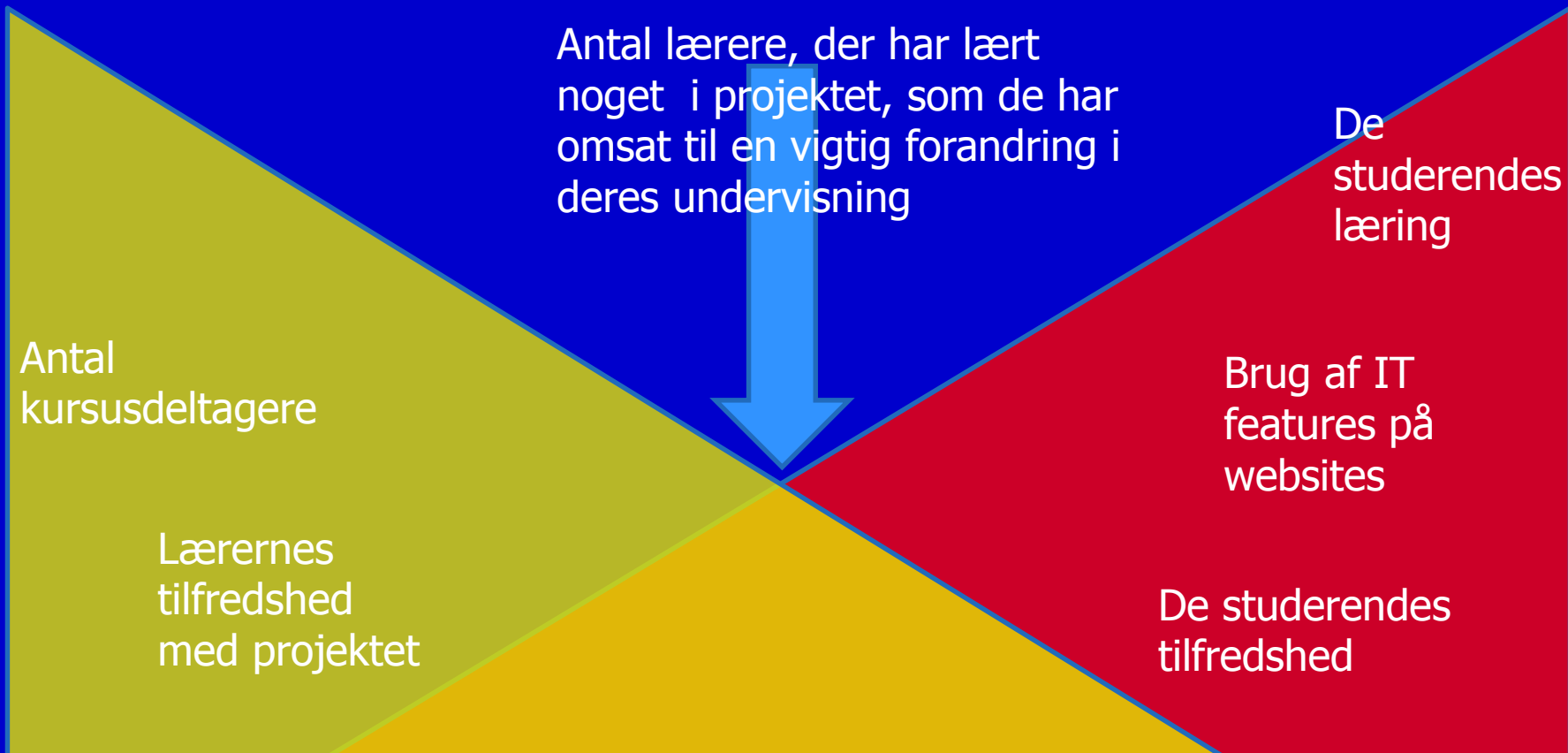
Effekt ligger i et kompromis

Case: Et IT-projekt

Effekt ligger i et kompromis

Case: Et IT-projekt

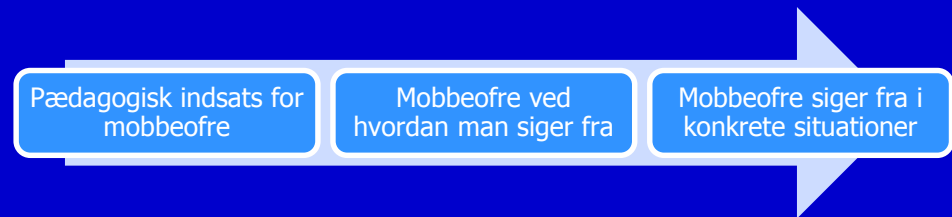

Teori om forløbsprogram i lag

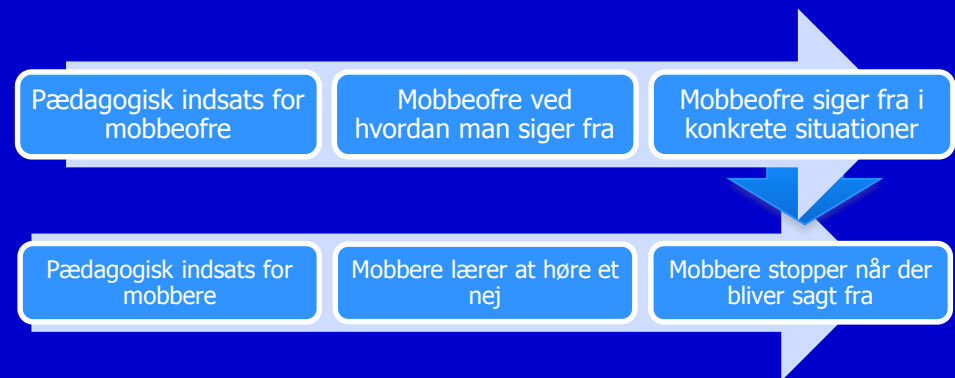
- Organisationens brug af forløbsprogram
 - Udvikle, godkende, implementere, evaluere
- Teori om forløbsprogram som virkemiddel
 - Hvad kan aftaler og planer (arbejdsdel og koordin)
 - Hvad må dækkes uden for planen?
 - ?
- Teori om et givet forløbsprogram
 - Hvad er de faglige krav til et godt forløbsprogram
 - Indhold/Type af aftale/plan
 - ?

Udvikling i dynamisk projekt

Programteori 2014

Programteori 2015

Programteori 2016...

Ledetråde

- Få evaluering ombord tidligt
- Vær specifik angående hvilket problem som skal løses
- Brug projektets hovedide som ressource i evalueringsarbejdet
- Kvalificér evalueringskriterier
- Forbered evalueringens anvendelse

Anvendelse

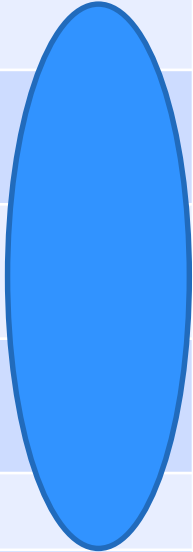
- Stil et evalueringsspørgsmål, der faktisk kan besvares
- Find dem der er klar til at bruge svaret på evalueringsspørgsmålet til en konkret beslutning/handling/læring

Interessenter i evaluering af patientforløb

	Design	Finans	Støt	Implem	Lære	Modstand
Ministeriet						
Politikere						
Hospitals-ledelse						
Afdelinger						
Personale-grupper						
Forløbs-koordinatorer						
Praktiserende læger						
Kommuner						
Andre regioner						

Interessenter i evaluering af patientforløb

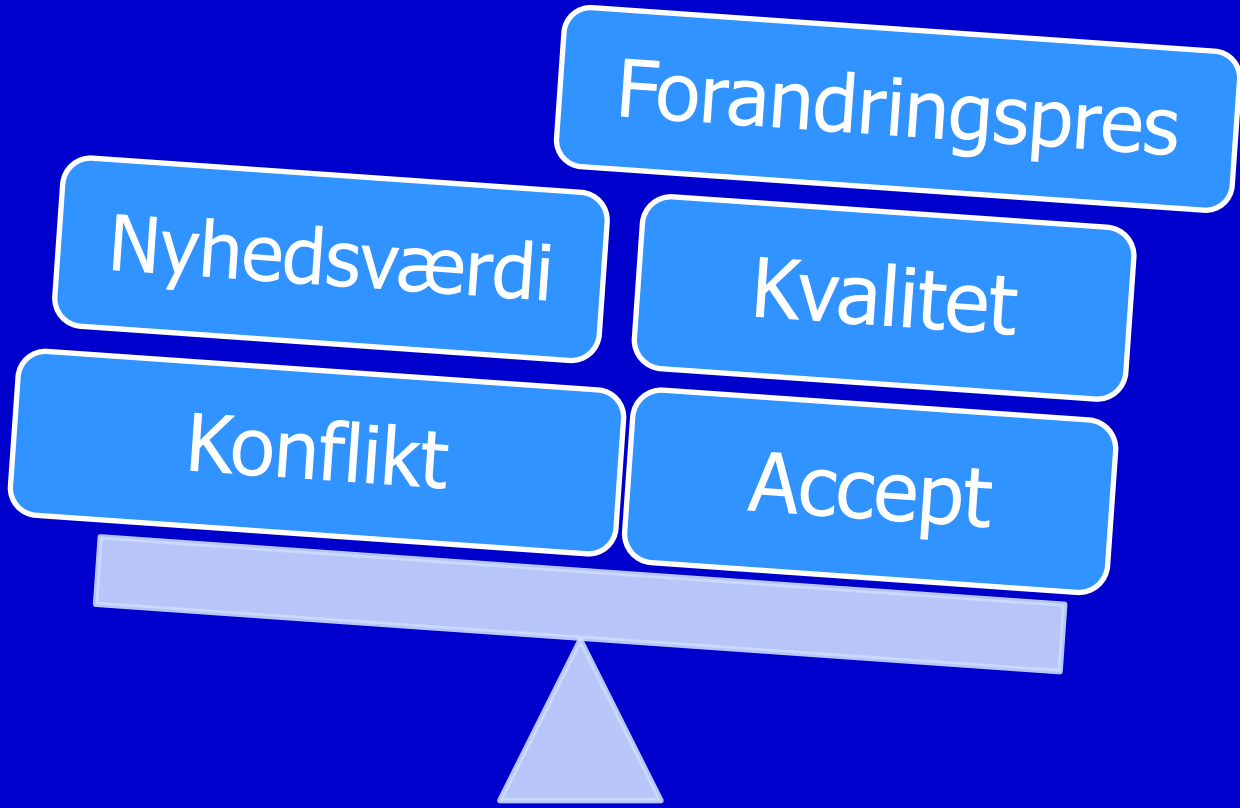
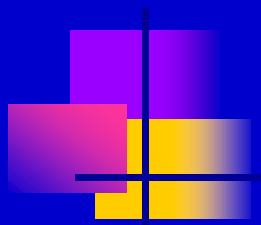
	Design	Finans	Støt	Implem	Lære	Modstand
Ministeriet						
Politikere						
Hospitals-ledelse						
Afdelinger						
Personale-grupper						
Forløbs-koordinatorer						
Praktiserende læger						
Kommuner						
Andre regioner						

Eksempler på anvendelser

- Vælge mest effektive interventionsmetode
- Tage en konkret beslutning om næste skridt
- Fremme læring inden for projekt
- Opdage bieffekter af evidensbaseret praksis
- Vinde støtte i fht eksterne parter for at fremme projektets overlevelsesmuligheder
- Sikre rapport til ministeriet

Ledetråde

- Få evaluering ombord tidligt
- Vær specifik angående hvilket problem som skal løses
- Brug projektets hovedide som ressource i evalueringsarbejdet
- Kvalificér evalueringskriterier
- Forbered evalueringens anvendelse

BOGEN

- Peter Dahler-Larsen: Evaluering af projekter og andre ting, som ikke er ting. Syddansk Universitetsforlag 2013

To modeller

- Model 1: Evidenshierarki
- Model 2:

